

Siriklockan

Fryksände pastorats kyrkoblاد

Svenska kyrkan

SOMMAR-
MUSIK
kyrkogårdsvandringar
EMIGRATION
OCH LYRIK

innehåll

SIRIKLOCKAN nr 2 2026 Kyrkoblاد för Svenska kyrkan i Fryksände, Lekvattnet, Vitsand och Östmark
Box 52, 685 22 Torsby • info@fryksandepastorat.se • www.fryksandepastorat.se • Ansvarig utgivare: Johan Bonander
Layout: Birgitta Åberg • Omslag: Lisa Frykeskog hjälper Gustav Bejbom att prova kyrkogårdsförvaltningens traktor
Foto omslag: Marie Nilsson • Tryck: Ramströms Tryckeri AB • Tryckt på klimatkompenserat papper • Upplaga: 4800

3 KYRKOHERDEN
har ordet	20 JÄGAR-KONFA
vad är det?
4 KYRKORÅDETS ORDFÖRANDE
har ordet	21 SOMMARHÄNG
på Prostgården
5 KRÖNIKA
av Jers Kristin Lissel	22 EMIGRATION & LYRIK
i Östmark
6 SOMMARBETRAKTELSE
Anna-Greta O Berggren	24 KYRKOGRÄDSVANDRINGAR
i Fryksände pastorat
8 SPÄNNANDE HANTVERK
på Prostgården	25 ANSLAGSTAVLAN
konserter i sommar
10 EN SKOGSMAN OCH DIKTARE
Jonas i Lia	26 SOMMARMUSIK
i Fryksände pastorat
11 VISKONSERT
med lilla Barbro	28 RECEPT
från köket
12 GOSPELSÅNG
från hela Karlstad stift	30 SOMMARENS GUDSTJÄNSTER
i Fryksände pastorat
14 PROFETISK DIAKONI
Föredrag med Maria Lundberg	32 ANSLAGSTAVLAN
smått & gott
16 VÅGA PROVA
konfirmation	34 ANSLAGSTAVLAN
konserter i sommar
18 VÄLKOMMEN ATT ANMÄLA DIG
till konfirmation	35 FAMILJESIDAN
Fryksände pastorat
19 KONFIRMATION
Bara vara	36 FRYKSÄNDE PASTORAT
kontaktuppgifter

”Låt ingenting få störa av världens oro och besvär”.

På storklockan i Östmarks kyrkas torn står ingraverat på klockans ena sida: ”År 1934” tätt följt av texten: ”då Gustav V var konung i Sverige, JA Eklund biskop i Karlstad stift och Wilhelm Kihlgren kyrkoherde i Östmark”.

På andra sidan framgår: ”Från öster och till väster, från norr till södergård, jag bjuder er att komma till nådens rika bord, att smaka, se och höra hur ljuvlig Herren är – låt ingenting få störa av världens oro och besvär!”

Fem år senare, 1939, bröt andra världskriget ut. Sverige kom att klara sig undan med en hårsman.

Idag då jag skriver dessa rader (den 20 april) står det i flera tidningar att det är risk för bränsleransonering till sommaren. Även priset på konstgödning stiger dramatiskt. Få av oss orkar ta in vad en långvarig blockad av Hormuzsundet innebär. Många vill nog helst tänka på något annat. Varpå slutstrofen på storklockan kommer till mig: ”Låt ingenting få störa av världens oro och besvär”.

Enligt den förtröstansfulla texten på klockan kan erfarenheten av gudomlig nåd och beskydd göra ett oroligt hjärta lugnt. Det handlar inte om att stoppa huvudet i sanden, utan om att söka bevara hoppet och framtidstron.

Irakkriget bröt ut 28/2. Veckan efter satt jag med olika konfirmandgrupper uppe på avsatsen närmast altaret i Östmarks kyrka. Vi byggde där en halvcirkel av stolar med altartavlan i vårt blickfång. Och så erinrade vi oss alla prövningar som drabbat folket häromkring alltsedan 1765, då kyrkan invigdes mitt i en tid av karga skördar och stränga vintrar.

Tillsammans framför altartavlan talade vi om de återkommande missväxterna, om svältåren då folk åt barkbröd och nässlor, om de stora nödåren 1867-69 som slog hårt mot finnskogsbygden. Vi åminde oss krigen som tog männen – genom sjukdom mer än genom strid och hur lungsot och andra sjukdomar härjade i de isolerade torpen.

Vi talade också om 1900-talets tunga bördor: första världskrigets hunger och brist, spanska sjukan som tog så många unga liv, och andra världskriget då ransonering och beredskap präglade livet här uppe nära gränsen mot ockuperade Norge. Många norska flyktingar kom hit, och bygden bar på både oro och solidaritet.

Och vi såg längre ut i världen, till de fruktansvärda lidandena som drabbat andra folk: Stalins hungerkatastrofer och utrensningar i Sovjet, där miljoner dog av svält och terror, och Maos så kallade ”stora språng framåt” i Kina som ledde till en av historiens värsta svältkatastrofer med tiotals miljoner döda.

Ändå reste sig folket här och annorstädes, generation efter generation. Många tack vare att man höll fast vid den tro och tillit som storklockan lovar oss i sin inskription: ”att komma till nådens rika bord, att smaka se och höra hur ljuvlig Herren är – och att låta ingenting få störa av världens oro och besvär.”

Kanske är det i sådana stunder tillsammans, i en halvcirkel framför altaret, vi bäst kan inse att historien är full av prövningar – men också av uthållighet, gemenskap och förtröstan. Och att samma Gud som bar gårdagens människor genom sin tids svårigheter bär oss idag, mitt i våra egna oroande nyheter.

Det är nu vi, vuxengenerationen, som därtill har i uppdrag att sprida detta hoppets budskap vidare. Beledsagade av storklockans vackra förtröstansfulla klang.

Johan Bonander, kyrkoherde och kontraktsprost

Vi är mitt i våren

Nu är vi verkligen mitt i våren allting spritter och spirar runt omkring i vår natur. Och fåglarna övar sina skalor för att ge oss sin konsert varje dag ! Visst är det underbart! Det känns som om livet återvänder från vår dvala av lång vinter. Eftersom jag är ohyggligt trött på snö och is så är i varje fall min kvot av eufori nästan fylld, det är sommaren som nu kommer, som fulländar det hela.

Men det är knepigt ändå hur man förknippar saker och ljud med sådant som har varit, och då för kanske ändå rätt så många år sen.

För mig så förknippar jag storspoven och dess karaktäristiska läte med min morbror Gunnar. Min morbror Gunnar var svårt sjuk och visste att han inte hade så många dagar kvar att vandra här på jorden, men han sa: ”tänk om jag bara finge höra storspoven en sista gång”. Och hans önskan gick i uppfyllelse om än med ytterst liten marginal. För min morbror Gunnar somnade in i slutet av april, just när våren var som vackrast och spoven hade anlänt till Sörmarks åkrar. Så varje gång jag hör storspoven så säger jag nu mer: ”hej morbror Gunnar”. En vårlig hälsning från ett minne för länge sen, som etsat sig kvar.

Detta med minnen är rätt häftigt ändå. Vem minns inte sin första förälskelse? Jag minns då det klart och tydligt. Jag gick på lekskolan på Dalmansgården i Östmark, det fanns varken dagis eller förskola, men lekskola hade vi. Snälla lekskolefröknar hade vi där också, det var Anna-Karin och Thyra på Högåsen och så hade vi under en tid en ung flicka vid namn Kristina och hon var nog det vackraste jag någonsin hade sett. Och det bästa av allt var att hon bodde åt mitt håll, så hon brukade åka med den skjuts som vi hade för hemfärd, och inte sällan så satte jag mig bredvid henne. Och en dag la jag in stöten 6 år gammal. Jag trumfadede med det starkaste kortet jag hade: ”om du följer med hem, så steker mormor pannkaka åt oss”. För mormor var en viktig person för mig

och hon gjorde jättegodas pannkakor. Trots detta fantastiska erbjudande så blev det inget av denna romans. Men minns det gör jag!

Och det är konstigt för även om man blir drabbad av sjukdom och minnet försvinner, så finns ändå de tidiga barndomsminnena kvar, och jag är säker på att man minns den första kärleken, även om man inte längre minns om man har ätit eller ska äta.

Som sagt nu går vi en härlig tid till mötes och vi får återigen se våra vackra kyrkogårdar stå i full prakt, ett fenomen som uppstår år efter år. Tack vare vår duktiga personal på kyrkogården. Och jag och övriga i kyrkorådet kan inte annat än vara stolta över att ha sådana anställda, när vi inte så sällan får beröm över hur fint de är iordningställda.

Sommaren kommer att bjuda på konserter av olika slag och passa då på att besöka våra kyrkor. Glöm inte att det är helt gratis och alla är välkomna.

Bilden som jag ger er denna gång är på mitt äppelträd som i år fyller 96 år. Min förutnämnda mormor Maja satte detta träd när hon kom till Dalkarlsfolk, hon drev upp en planta av kärnor som hon tagit med sig

från sitt barndomshem Mellangården i Sörmark och planterade på våren 1930, det året i april föddes min morbror Gunnar...

Ha nu en riktigt bra sommar alla!

Njut av semester, sol, värme och bad!

Allt gott till er! Roger Ericsson, kyrkorådets ordförande

Jers Kristin Lissel
reporter och krönikör
på Siriklockan.

Läser du... rullar?

Jag är lite av en bokmal, det ska jag villigt erkänna. Läsandet var det som triggade mitt intresse för att skriva och jag har genom åren sjunkit in i otaliga sagovärldar, bara genom att öppna denna så självklara tingest. Men boken har inte alltid varit självklar och frågan är hur länge den kommer fortsätta vara det.

Det bokformat vi har idag, med två pärmar och ett antal hopbundna papperssidor däremellan kallas kodex. Innan kodexen kom var rullar av papyrus det som användes. Dessa var stora, klumpiga och otympliga, för att inte tala om krångliga att läsa ur.

Någon gång kring år noll, var det dock något ljushuvud som insåg att om man skar papyrusarken i mindre bitar, vek dem på mitten och sydde ihop dem i ryggen, så fick man ett mycket mer lätthanterligt sätt att förvara text. Man kunde dessutom skriva på båda sidor av bladen. Men ingen var intresserad av detta nya sätt att lagra text. Varför? Jo, det fanns ingen status i kodexen. Ville man tas på allvar, var det rullar man skulle läsa ur.

Det fanns dock en grupp strax efter vår tideräknings början, som behövde ett lätt och smidigt sätt att bära med sig text. De var dessutom så fasta i sin övertygelse att de troligen inte kände att de behövde rullarnas status. Dessa var de tidiga kristna. Siffror visar på att 95 % av kristna använde sig av kodexformatet, men endast 5 % av de som inte var det. Formatet blev till och med synonymt med religionens utövare och det är kanske därför inte heller konstigt att ordet "bibel" betyder just bok.

Den äldsta hela Bibeln som finns kvar idag är från 350-talet och hittades på Sinaihalvön. Den är handskriven på sidor av pergament på grekiska. För att tillverka pergament till en bok av den storleken krävdes det 500 får. Böcker under den här tiden och i över 1000 år framåt skrevs alltid för hand, vilket var ett mödosamt och långsamt arbete. De som kunde läsa vid den här tiden, läste också alltid högt. Det var dels en kvarleva från den muntliga traditionen, men också för att underlätta läsningen i sig. Man hade nämligen inte uppfunnit mellanrummet ännu. Inte heller punkt, komma och andra skiljetecken. Detbetyddeattalltextvarihopskrivensåhär. Boken var högt vördad under medeltiden, oerhört dyr att

tillverka och det var få förunnat att äga en. Sedan kom boktryckarkonsten och vad som tidigare varit ett hantverk, där varje skrivare tidigare satt sin egen prägel på sitt arbete och ingen bok var den andra lik, skapades nu en mekanisk massproduktion av identiska kopior. Boken blev nu även billigare för att sedan successivt bli nästan var mans egendom och så har det varit ända fram till, ja... väldigt nyligen.

De senaste hundra åren har den teknologiska utvecklingen gått i en rasande fart och idag har vi det mesta i våra mobiler. Allt ifrån film och information till vår gamle vän, boken. Här vänder vi inte längre blad, vi skrollar, precis som de gamla grekerna gjorde. "Scroll" betyder till och med rulle på engelska, det är därifrån vi får uttrycket. Sakta men säkert, börjar vi komma tillbaka till där vi började, till ursprunget innan boken, men i digital form.

Vad kommer hända med våra böcker då, kan man fråga sig. Kommer de finnas kvar? Jag hoppas det, jag hoppas att andra känner, precis som jag, att den fysiska boken inte bara är en samling ord, nej, den triggas många av våra sinnen. Håller man i en bok, känner man med den ena handen hur mycket man läst och den andra hur mycket man har kvar. En bok doftar, den låter när man vänder blad eller bryter upp dess bokrygg för första gången. Den är inte heller beroende av elektricitet eller stora serverhallar för att fungera och ingen kan bestämma sig för att radera den genom en knapptryckning. De kristna blev bokens folk, de vägledde med sin biblia och det är på kristendomens grund vårt västerländska samhälle idag vilar, så låt oss därför hålla fast vid boken i bokens format.

Nu har ni fått följa med mig på en liten resa i bokens historia. Hur vet jag allt det här då? Jo, jag har läst det i en bok såklart. Vill man fördjupa sig mer i ämnet rekommenderar jag den varmt. Den heter *Bokens folk* och är skriven av Joel Halldorf.

Sommars- betraktelse

Text: Anna-Greta O Berggren Foto: Birgitta Aberg

Björkarna som finns på många ställen i Fryksdalen är bland de vackraste jag vet. Särskilt när löven slår ut och den fina gröna färgen skiner i solen. Jag tröttnar aldrig på den synen och de fina stammarna som skiftar mellan svart och vitt i olika nyanser. Det är bedårande!

Av allt det som Gud har skapat är träd något väldigt fint och värdefullt men också livsviktigt. Genom fotosyntesen får vi i slutändan syre med hjälp av bladen och solen. På det viset är det en växelverkan i hela skapelsen som är oerhört fascinerande. Och tänk allt som vi får av ett träd! Man kan göra papper, musikinstrument, kartong, biobränsle, möbler och så vidare. Att det är viktigt för oss i Värmland är uppenbart eftersom det finns så mycket skog och ger människor arbete och rekreation. Det finns inget som är så vilsamt som en skog under sommaren när träden ger skugga och man hör vinden som blåser i trädskronorna. En sann vila för själen.

I Bibeln kan vi läsa om träd från början av skapelseberättelsen till sista boken i Nya testamentet (Uppenbarelseboken). 1 Mos. 2:8 står det så här: "Och Herren Gud planterade en trädgård österut i Eden, och satte där människan som han format. Herren Gud lät alla slags träd växa upp ur marken, sådana som var ljuvliga att se på och goda att äta av. Mitt i trädgården stod livets träd och trädet som ger kunskap om gott och ont".

En bild som säger att Gud ville skapelsen och allt från olika växter, djur och människan. Hur världen kom till vet vi väldigt lite om men vi kan få tro på att Gud ligger bakom och är skaparen. Orden som vi läser i 1 Mos är ett sätt att beskriva gången hur allt blev till och betoning på berättelse. Det går att tro på Gud och samtidigt lyssna på vetenskapen och

vad forskare har kommit fram med och hur allt började. Men för egen del kan jag inte bortse ifrån att det finns en mening bakom och att allt hör samman på ett otroligt finurligt sätt. Det är fantastiskt att kunna finnas till i allt det sköna nu under sommaren och njuta av skapelsen. Och tänk det är gratis!

Vi kan också ta till oss att det kommer en dag då cirkeln är slut. I Uppenbarelseboken 22:1 läser vi: "Och han visade mig en flod med livets vatten, klar som kristall, som rann från Guds och lammets tron. Mitt på den stora gatan, med floden på ömse sidor, stod livets träd, som bär frukt tolv gånger om året och ger sin skörd varje månad, och trädets blad är läkedom för folket".

Den sista boken i Bibeln slutar med att beskriva ett träd. Det står där i vattnet som är kristallklart och visst känns det som paradiset är tillbaka. Trädet som ger liv och läkedom hela tiden som utgår ifrån Gud. En bild som visar på kärlek och omsorg. Det inger hopp!

För mig är detta en viktig insikt att Gud har en plan för vår värld och skapelse. Något att hålla fast vid som det går att tro och finna tröst i.

Du och jag är otroliga skapelser som Gud vill! Och det finns hopp mitt i allt som du och jag kan ta till oss. Låt oss ta tillvara sommaren med sol, värme och många upplevelser med skog och fina träd. Det behövs för att vi ska kunna möta framtiden!

När skogens källor tystnat
När skogens källor tystnat, blir jag stilla.
Jag vet ej mer, vad världens oro är.
Dess många röster kan mig ej förvilla.
Blott av min egen oro störs jag här.
Jag står och lyssnar till en evig källa, som ingen ser
men som mig tröst beskär.
Mitt eget hjärtas klara vattenkälla.
/Bo Setterlind

Spännande hantverk på Prostgården

Text och foto: Kristin Lissel

Skaft, sked, solv, bom, trampa, inslag och varp. Vad har de orden alla gemensamt med varandra? En sked har man ju i köket, skaft kanske på en kratta eller sop och bom brukar finnas över enskild väg, eller? Jo, visst är det så, men de hör också hemma i ett hantverk som idag börjar bli allt ovanligare, nämligen vävningen.

På Prostgårdens övervakning står hela elva vävstolar uppställda i det större rummet där och ytterligare två i det som kallas spegelsalen. Här träffas regelbundet ett gäng flitiga vävdamer och spänner varp tillsammans. De är omkring tio sammanlagt, men det är sällan de alla är där samtidigt.

– Vi har öppet varje tisdag och torsdag mellan tio och tre, men man behöver inte komma vid varje tillfälle och man

behöver inte heller stanna hela dagen, utan man kan vara här så länge man har tid helt enkelt, förklarar Karin Berg – ett av de nyaste tillskotten i gänget.

Anledningen till att de har så många vävstolar är för att alla ska ha chansen att göra klart det projekt de har börjat med. De flesta vävstolarna är donerade, från dödsbon eller från folk som inte har plats för dem längre. Här kan man

väva allt från klassiska trasmattor till handdukar, dukar, gardiner och kuddar. Även grytlappar och filter förekommer. De flesta vävstolarna är av standardstorlek, men det finns även ett par mindre och nättare varianter.

– Vi använder bara bomullsvarp, förklarar Ulla, som vävt ända sedan hon var barn på 40-talet. Linvarp vill gärna gå av och är väldigt krånglig att väva med, men man kan istället använda lingarn som inslag.

De har varit på Prosgården i ungefär tio år nu, tror de. Innan dess höll de till i församlingshemmet. Vävstugan är öppen för alla som är intresserade av vävning, novis som proffs.

– Man kan tro att trasmattor är det enklaste man kan väva och därför är det många som vill börja med det, säger Gunnel Nilsson. Men dels är det mycket förberedelser, för man måste klippa till mattasorna innan man börjar. Sen är själva vävningen ganska tung också, för du måste dra till ordentligt för att det ska bli tillräckligt packat.

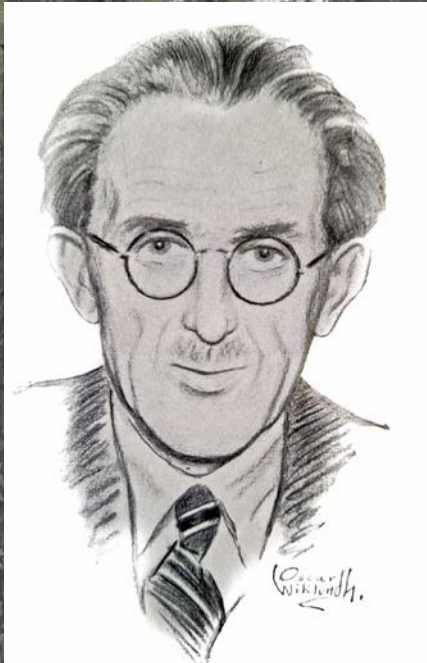
Karin håller med och säger att för en nybörjare som henne så föredrar hon mycket mer den kudde hon håller på med nu.

– Man måste hålla koll på var man är och räkna och vara uppmärksam, säger hon. Jag har fått väva baklänges många gånger där det har blivit fel. Det mest förargliga är ju när man inte upptäcker det på en gång! Men det ger sig mer och mer och de har varit väldigt snälla och tålmodiga med mig här.

I hallen på övervåningen, håller Kerstin Grönberg på att göra iordning trådar i blått och vitt till en ny varp som ska spännas och nere i köket håller Vanja Boåsen på att förbereda förmiddagsfika.

– Vi brukar fika en hel del också, säger de och skrattar. Vi har en liten kaffekassa och ibland brukar någon baka och ta med sig också. Det är väldigt avslappnat här, huvudsaken är att man har roligt!

De hoppas att de ska kunna ha öppet hus till hösten, där den som är intresserad, eller funderar på att börja i gruppen kan komma och prova på hur det är och se hur upplägget ser ut.

Jan Lekemark

En skogsman och diktare – Axel Frithiofson alias Jonas i Lia

Text: Karin Jansson

För hundra år sedan, på 1920- och 30-talet, började det dyka upp texter under pseudonymen Jonas i Lia i tidskrifter som Karlstads-tidningen och Stockholmsbaserade Folkbladet.

Senare kom ett regelbundet skrivande i tidskriften Finnbbygden. Med humor, värme och vemod skildrades hembygden i Lekvattnet och livet i finnskogen. Ibland var verserna skrivna på mål. Författaren hette egentligen Axel Frithiofson och han kom att bli en erkänd diktare genom diktsamlingen *Vardagsvisor* som utkom 1951. Till de mer kända dikterna hör bl.a. *Bygda mi*. Axel var skogsarbetare men även mångsysslare och kunde ta jobb som målare eller laga skor. Det är märkligt att upptäcka idag hur smärtsamt aktuell hans diktning är när vi i vår tid läser hans dikt *Gällt skallar ett rop* som han skrev under brinnande världskrig 1940. Axel Frithiofsson levde mellan åren 1892 till 1970 i Lekvattnet.

1982 kom en nyttgåva av Frithiofsons texter med en tillhörande cd där Björn Sandborgh tonsatt och sjungit in dikterna. Det blev ett uppsving i intresset för den värmländske skalden. Vi hoppas förstås på samma fina respons då vi i sommar samlas kring denna diktskatt.

Vi har glädjen att bjuda in till en friluftsgudstjänst i Lekvattnet i juli då vi gästas av Jan Lekemark som spelar och sjunger sina egna tonsättningar av just Axel Frithiofsons dikter. Välkomna söndag 26 juli kl.14.00 (OBS! tiden) på hembygdsgården Karmenkynna i Lekvattnet.

Jan Lekemark är musiker, musiklärare och producent och har sina rötter i Lekvattnet.

Bygda mi

*Jä vet e litta fatti bygd langt öpp i Värmlanns skoger
jä vill ne helst skull se 'a just när sola strör sett gull
på gålera å ängera, där slötterfólka knoger å fjälla di ger
eko uttå jänters krötterlull.*

*Da tänker jä på tia när sôm än ho låg i dvale
å skogera de svaje, där sôm skördera nu gror,
å björner geck å knalle bålmä bäckera sôm skvale
frå fjälla gönnôm dalera, där människor nu bor.*

*Da tänker jä på hjältera sôm kom frå Finlands moer
å slog sej ner på berg å he, där inga täger fanns,
där allri än e slage gått i takt på gråe loer,
å allri än ett krötterlull dött bort i solfallsglans.*

*Jä ser dôm där de böjde geck i sine framtidsdrömmar
å bröt sej fram i svett och svält igönnôm sten å snår.
Te sist e litta bygd stack fram ur mörke villmarksgömmar,
tur svedjeell, tur rök å sot – e bygd, sôm nu ä vår!*

*Jä bocker mej för hjältera, när rö står aftassola
å bjällerklonken går i dur inunner fjällas stup,
å nye släkter sträver där på tägera å jola,
sôm en gang låg i ustörd sömn i svarta skogers djup.*

Axel Frithioson

Gällt skallar ett rop . . .

*Gällt skallar ett rop över världen i dag,
de mäktigas rusiga, pockande tag!
Tag!- vad det kostar av tårar och liv,
strunt i profetens av Nazaret giv!*

*Förlegade floskler av mänskornas son!
Nej, friskare klang har kanonernas dån -
läran, som sprungit ur hatets glöd,
som våldet i stället för kärleken bjöd*

*Vår lösen är städer och stater i brand,
när vi sträcker ut vår mäktiga hand
är det ej för att giva, nej, för att slå till -
för att visa en darrande värld vad vi vill!*

*Mager syns myllan för kärlekens sådd,
tungt trampar stövlar dess spirande brodd.
Förgäves var hoppet att morgonen grytt
en värld skall nu läggas i spillror på nytt.*

*Men - mitt i ruinernas aska och slagg
glänser den ändå i gryningens dagg
plantan med grönskande, evigt liv -
profetens av Nazaret: giv!*

Axel Frithioson 1940

VISKONSERT med Lilla Barbro

Text och foto: Johan Bonander

Den 9/5 höll Maja Heurling en mycket uppskattad viskonsert i Fryksände kyrka, ackompanjerad av pastoratets musiker Anders Halle Halvarsson.

Maja berättade under konserten om hennes nya album, *Lilla Barbro* vilket också är hennes artistnamn. Majas mamma, Barbro, kom från Falltorp nära norska gränsen, vid Röjdåfors. Samma dag konserten ägde rum hade Maja besökt gården Falltorp och där fått besök av ett filmteam vilka skildrade Barbros föräldrars kamp för norska krigsflyktingar.

Alla vi som åtnjöt viskonserten njöt av Majas personliga sånger, underfundiga melodier och Majas vackra röst - där flera av sångerna tangerade denna helgs kyrkliga tema: Bönsöndagen.

Gospelsång från hela Karlstads stift

Text och foto: Kristin Lissel

Lördagen den 28 mars samlades en diger skara skönsjungande människor från hela Värmland i Fryksände kyrka för att hänge sig åt gospelsång under en heldag som sedan kulminerade i en konsertföreställning på kvällen.

I början av året gick en inbjudan ut till samtliga körer i Karlstads stift att de var välkomna att delta i den planerade gospeldagen och det var närmare femtio personer som tackade ja. Många av dem från närområdet, som Klarälvdalen och Lysvik, men även mer långväga deltagare från bland annat Åmål, Säffle och Karlstad. Det var inte bara gospelsångare som deltog, utan även personer från andra typer av körer.

– Det här har varit en dröm jag har haft länge, säger en av arrangörerna, Fryksändes pastorats egna Anders Halle Halvarsson. Det hela blev verklighet genom att vi kontaktade Johanna och hon blev eld och lågor på en gång.

Den Johanna som Halle pratar om är Johanna Friberg från stiftskansliet i Karlstad, som lett gospelkörer i många år och även grundade Åmåls gospelkör Worship Gospel. Det var även hon som ledde ensemblen under dagen och konserten.

– Det är första gången vi har gjort något av den här storleken här uppe, fortsätter Halle. Det har ju varit sådana här arrangemang flera gånger förut längre söderut i länet, så det var extra roligt att vi kunde få till något sådant även här. Och så himla kul att så många utifrån ville komma hit och delta.

Dagen började klockan 9.30 med fika i församlingshemmet och sedan började man att sjunga. Halle och Jannike Karlsson hade i förväg spelat in ljudfiler med de olika låtarna, i de olika stämmorna och delat till de anmälda i en dropboxmapp, så att man skulle ha chansen att öva innan.

– Det har varit en intensiv, men otroligt rolig dag, säger Lauris Krastins. Det är helt annorlunda mot att sjunga i kyrkokören, här måste man släppa allt och även se till att man kan texten. Det har varit en väldigt nyttig erfarenhet. Man märker vilken kraft det blir i kören, man dras verkligen med. Jag tycker man borde premiera sådana här evenemang, de sprider sådan glädje, till så många människor.

Några av de som satte sig på en buss tidigt på morgonen för att komma hit var Bim, Susanne och Annika från Worship Gospel i Åmål. De stämmer alla in i att det har varit en fantastisk dag, med mycket gemenskap och nya möten. De känner sig inspirerade och hoppas att de ska kunna genomföra något liknande i Åmål framöver.

– Jag tror att gospelmusiken till stor del faktiskt bidragit till att jag blev kristen, säger Bim. Den lättar upp lite från de traditionella psalmerna, men håller fasta vid budskapet.

– Det är lätt att ge järnet när man sjunger gospel, fortsätter Susanne. Och det hjälper en att tro på sig själv, vilket är jätteviktigt.

– Ja, och sen är det ju så fantastiskt med gospel att alla är välkomna, säger Annika. Man får vara som man är, det är inga inträdesprov eller något sådant, istället är det avslappnat och glädjefyllt.

De brukar åka på evenemang när de har chansen, berättar de. De tycker det är väldigt givande att träffa andra med samma intresse och att få chansen att se nya platser och kyrkor. De är dock alla eniga om att Fryksände är en svår kyrka att sjunga i på grund av den stora rymden och det höga taket, som gör att ljudet ”flyger iväg.”

– Det var så roligt att se hur alla satt med dem de redan kände vid första fiket och sedan bröts de constellationerna upp mer och mer ju längre dagen gick, säger Jannike och ler. Man började sitta i sina stämmor istället och lärde känna nya människor och skapa kontakter.

Det var mycket logistik som krävdes för att dagen skulle flyta på: lokalerna skulle vara i ordning och mat och fika organiseras, men allt gick som en klocka. Klockan fem var det dags för genrep i kyrkan och klockan sju för den stora konserten. En nästan fullsatt Fryksände kyrka mötte kören när de ställde upp längst fram i kyrkan. Prästen Karin Jansson hälsade välkommen och gav dem med det klartecken att dra igång. Kompade av ett tremannaband tillsammans med Halle på piano bjöds sedan publiken på en repertoar i lov-

Karin Jansson, Jannike Karlsson, Halle Halvarsson och Johanna Friberg

sångens tecken. Glädjen de utstrålade spred sig till varje vrå och hjärta och fler än en gång rycktes åhörarna med och klappade takten. Låtarna var en blandning av lugnare och snabbare låtar, ibland endast i kör och ibland sjöng någon av deltagarna eller Jannike solo mellan refrängerna. Namnet på tillställningen var ”What A Wonderful World” och passande nog var det även den klassikern som man avslutade hela föreställningen med.

– Det blev till och med bättre än jag hade vågat hoppas på, säger Halle efteråt. Det har varit så otroligt roligt, jag är så stolt över alla som deltagit och att jag fått chansen att dra ihop något av den här kalibern.

PROFETISK DIAKONI, ett konkret exempel

Text: Johan Bonander Foto: Birgitta Åberg

Alltsedan hösten 2014 har Fryksände pastorat i sin församlingsinstruktion, (pastoratets styrande dokument), haft inskrivet att ett diakonalt förhållningssätt – det vill säga ett arbetssätt med särskild uppmärksamhet på utsatta – ska genomsyra hela pastoratets verksamhet.

Fryksände pastorat har en lång tradition att samverka med det omgivande samhället, inte minst vid kriser. Vi har även genomfört ett digert arbete kring suicidprevention, ett folkbildningsprojekt som rörde stor uppmärksamhet och bedömdes som mycket nydanande då det bedrevs 2009-2013. Sammanlagt utbildades drygt 2000 personer i hela norra Värmland. Detta i en tid då suicid och suicidprevention fortfarande var ett tabubelagt ämne. Idag är öppenheten mycket större i denna fråga.

Reflexen

Ett annat exempel på samverkan är att Fryksände pastorat sedan 11 år tillbaka, tillsammans med skolan och socialtjänsten bedriver så kallade ”reflexengrupper”. I dessa träffas barn, företrädesvis i mellanstadieåldern, vars vårdnadshavare sviktar på grund av missbruk, psykisk ohälsa eller pågående vårdnadskonflikt.

Henriettgruppen

År 2022 bildades en arbetsgrupp med fokus på barn och unga i olika riskzoner, inte minst rörande missbruk. Arbetsgruppen går under namnet ”Henriettgruppen”. I Henriettgruppen ingår chefer och ansvariga från skolan, polisen, socialtjänsten, vårdcentralen, öppenvårdspsykiatri, Första linjen, Familjecentralen och Fryksände pastorat.

Henriettgruppen träffas tre gånger per termin. Vid behov utökas gruppen tillfälligtvis med deltagare med specifik kompetens. Gruppen samordnar i genomsnitt två seminarier och utbildningsinsatser rörande barn och ungas behov per termin.

Istället för att respektive huvudman ska ordna sina egna aktiviteter så har det visat sig mer framgångsrikt att vi gör vissa aktiviteter tillsammans. Även detta att informationen om seminarierna sprids i ett flertal olika parallella kanaler har stor betydelse.

Som en direkt följd av arbetet i Henriettgruppen har även en stödgrupp bildats för vårdnadshavare vars barn brukar droger. Detta är ett tabuerat område som det inte ”talas högt om”. Denna grupp träffas en gång i veckan i Prostgården.

Profetisk diakoni

Att beröra områden som är tabubelagda kallas ibland för profetisk diakoni. Ett område som länge varit svårt att tala om är incest och andra sexuella övergrepp inom familjen.

Forskning och olika kartläggningar visar att många barn utsätts för sexuella övergrepp under sin uppväxt, ofta av personer som de borde kunna känna trygghet hos. Det kan handla om föräldrar, mor- eller farföräldrar, syskon, styvföräldrar eller andra närstående vuxna.

För de flesta av oss är det svårt att fullt ut ta in att det i många skolklasser finns barn som bär på erfarenheter av sådana övergrepp. Flickor är oftare utsatta, men även pojkar drabbas. Det handlar om handlingar som begås av personer som barnen är beroende av och borde kunna lita på. Just därför omges frågan fortfarande av stark skam och tystnad.

Den 7-8 maj genomfördes så två fullsatta seminariedagar i Fryksände församlingsshem, där verksamma inom skola, socialtjänst, polisen, Svenska kyrkan, Torsby sjukhus; akuten, vårdcentralen, första linjen och psykiatri medverkade.

Maria Lundberg och Maja Heurling i Fryksände församlingshem

Föredrag med Maria Lundberg

Föredragshållare var socionomen och universitetsadjunkten Maria Lundberg, som även författat den självupplevda boken *"Du ska inte bära skammen för det som hänt"*. Medverkade gjorde även visartisten Maja Heurling, som ramade in dagens tunga tema med kärleksfulla sånger, bland annat sångerna *Barn* av Ulf Lundell och *Barn* av Ulf Dageby.

Maria Lundberg berättade öppet om sina svåra erfarenheter som hon bland annat beskriver såhär i sin bok:

"Jag hämtades kontinuerligt av min egen pappa för att utföra det han önskade i sängen, ja överallt faktiskt. I badrummet, i duschen, i källaren, i mitt rum, i deras sovrum, utomhus, på nedervåningen av huset, i köket. Hemmet skulle vara vare en trygg plats, men det var det inte för mig. Hemmet var för mig den mest otrygga plats i livet. Jag skämdes, jag var hotad till tystnad. Efter varje övergrepp kom en mening från pappa om att vi behövde vara tysta om det "vi" gjorde."

Det kanske ändå ger en inblick i hur sjuk förövaren är som på fullt allvar verkar tro att det är en kärleksrelation där det finns ett "vi". "Jag var ett barn, jag hade ingen annanstans att bo. Jag var tvungen att bo med min förälder och pappa."

I rollen som socionom och universitetsadjunkt ringade Maria nu in varningstecken, åtgärder och frågor vi som yrkesverksamma, som möter barn och unga, bör ha i åtanke. Maria berättade även om sin väg till läkning och kom, genom sin varma personlighet och enastående förmåga att både förmedla både det fruktansvärda och det hoppfulla, att ge en utbildning som inte lämnade någon oberörd.

Henriettagruppen kommer gå vidare i detta pionjärbete och fler utbildningar och seminarier kommer att planeras.

Möjligen finns även behov av en stödgrupp även i denna fråga. Är du intresserad av att en sådan bildas, maila då mig på johan.bonander@svenskakyrkan.se - skriv "Stödgrupp" i rubriken.

Alvin och Olle

Stella och Moa

Alvin och Ludvig

Inge, Ville, Hampus och Alvin J.

Våga prova konfirmation!

Text och foto: Kristin Lissel

Våren är en tid när allting vaknar: träden knoppas, fåglarna kvittrar i jubelsång och vägarna kantas av vitsippor och tussilago. I Fryksände pastorat är våren också en tid för konfirmationer och årets kullar börjar i skrivande stund närma sig mållinjen med stormsteg.

I april träffade Siriklockan en av folkracegrupperna och Bara vara, för att höra hur året med konfirmationsstudier har varit. Onsdagseftermiddagarna har för konfirmanderna det senaste läsåret blivit synonymt med träffar och diskussioner i kristendomens anda. På Prostgården träffas gruppen Bara vara, som har en klassisk konfirmationsinriktning. Gruppen leds av prästen Karin Jansson och församlingsassistenten Leo Lind. Här börjar man med fika för att sedan samlas för samtal och studier i sofforna i ett av samlingsrummen.

Sigrid, Alice Z. och Fanny G. tycker att alla har varit snälla på Prostgården och de har lärt sig många nya saker under konfirmationstiden.

– Det har varit mycket roligare att konfirmera sig än vi trodde, säger Tyra och Moa.

Agnes och Elly berättar att de fått lära sig en massa saker och på andra sätt än man brukar lära sig saker på, som till exempel att spela teater. De tycker att det både ska bli tråkigt att det snart är över, men också lite skönt att få tillbaka sina onsdagar.

– Många kompisar konfirmerade sig, så det var därför vi också gjorde det, säger Kristin och Felicia. Vi hörde att det skulle vara kul och det har det varit också.

– Det är en viktig tradition att konfirmera sig, tycker Stina, Fanny S. och Alice J. Vi pratar inte bara om kristendomen

Fanny S, Stina och Alice J.

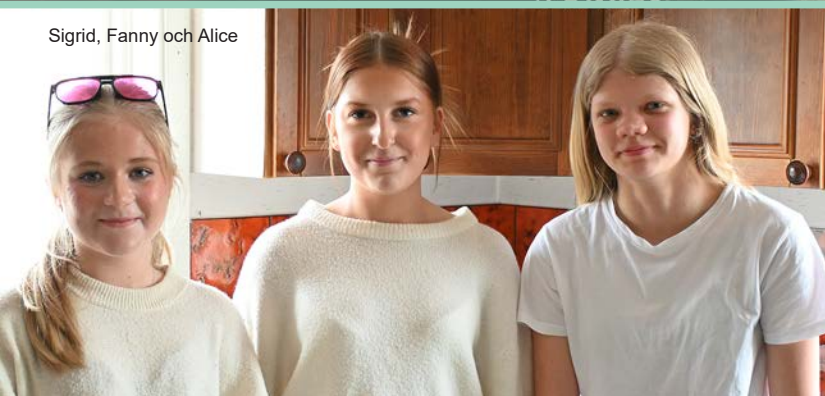
Tyra och Moa

Oskar, Johan och John

Kristin och Felicia

Sigrid, Fanny och Alice

Agnes och Elly

och Bibeln här, vi får också chansen att prata om andra saker, sånt som händer i världen och så.

I Östmark samlas de som valt folkrace som konfirmandinriktning. De flesta, i den ena av dessa två grupper, anländer med bussen från Torsby vid halv fem. Även här börjar man med fika, som inleds med att man sjunger till bords. Ledare för folkracekonfirmanderna är kyrkoherden Johan Bonander, prästen Drew Baldwin och Inge Olsson. Idag ska eleverna hjälpas åt att skriva förbön inför konfirmationsgudstjänsten.

Oskar, Johan och John berättar att de tycker att det har varit kul, intressant och spännande att få lära sig nya saker under året som gått.

– Det har varit väldigt intressant att få möjligheten att sitta och diskutera saker, jag tror att man lär sig saker lättare på det sättet, säger Johan.

Oskar håller med och tillägger att Johan (Bonander) har varit väldigt bra att hålla dialog med, eftersom han helt klart kan sin sak och att han även är helt okej med att man inte alltid har samma åsikt som honom.

– Det är faktiskt lite tråkigt att det snart är slut, säger John. Man kommer sakna gemenskapen, det har som blivit lite av en rutin nu att man åker hit på onsdagarna.

Stella och Moa är de enda tjejerna på plats. De berättar att de båda har ett motorintresse sedan innan och att det var

därför de valde den här inriktningen av konfirmation. De tycker att det lättar upp själva konfirmationsundervisningen när man får lära sig att skruva med och köra bil emellanåt.

I entrérummet i Östmarks församlingshem har Albin, Olle, Alvin, Ludvig, Ville, Hampus och Alvin J. jobbat flitigt på sina förböner tillsammans med Drew och Inge. De håller med tjejerna om att det gjort det roligare med bibelstudier när man fått köra folkrace också. Olle vill också föra fram ett särskilt tack till Inge som stått ut med dem när de varit lite dryga ibland, säger han.

Folkracegruppen ska snart åka till Boda borg över dagen. Dit har Bara vara redan varit, vilket de tyckte var jättekul och för några veckor sedan var de på Karlstad stifts stora konfirmationsdag, för konfirmander från hela länet. De ska också delta i lite olika läger innan det är dags för den stora dagen: Bara vara ska spendera en helg i Vägsjöfors och Folk-race ska traditionsenligt sova över i kyrkan i Östmark.

Samtliga konfirmander, från både Bara vara och Folk-race, tycker att alla borde konfirmera sig. De är alla eniga om att det är en upplevelse för livet och något de samtliga är glada över att de valde att göra.

– Jag vet att många har fördomar om konfirmation, säger Fanny S., men jag skulle vilja råda alla att i alla fall börja och känner man att det inte är nåt för dom kan man alltid hoppa av. Men våga prova!

Välkommen att anmäla dig till konfirmation

Skicka in din anmälan till: Fryksände pastorsexpedition, Box 52, 685 22 Torsby

Du kan också lämna anmälan i brevlådan utanför Fryksände församlingshem eller fylla in anmälan på: www.svenskakyrka.se/fryksande/konfirmation.

Namn:

Personnr:

Postadress:

Postnr: ort:.....

Jag är i första hand intresserad av **1** och i andra hand **2**

Bara vara 2 sept. 2026-2 maj 2027
(Klassisk konfa)

Jägarkonfa 6 sept. 2026-15 maj 2027

Folkrace/crosskart mitten av sept. 2026-29 maj 2027

Konfirmanders mobilnummer:

Konfirmandens underskrift:

Vårdnadshavarens mobilnummer:

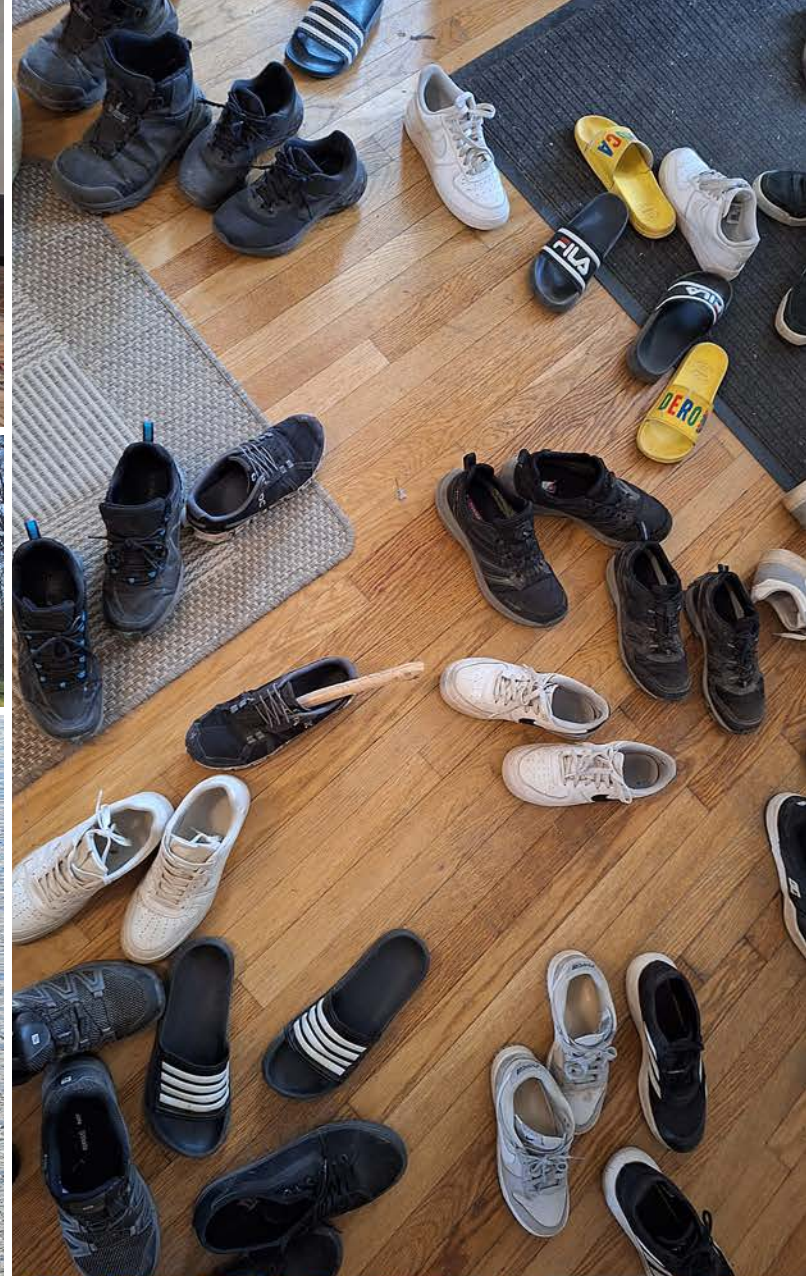
Vårdnadshavarens personnummer

Vårdnadshavarens underskrift:

Vårdnadshavarens e-postadress:

Klipp ur

Välkommen till Bara-vara/klassisk konfa!

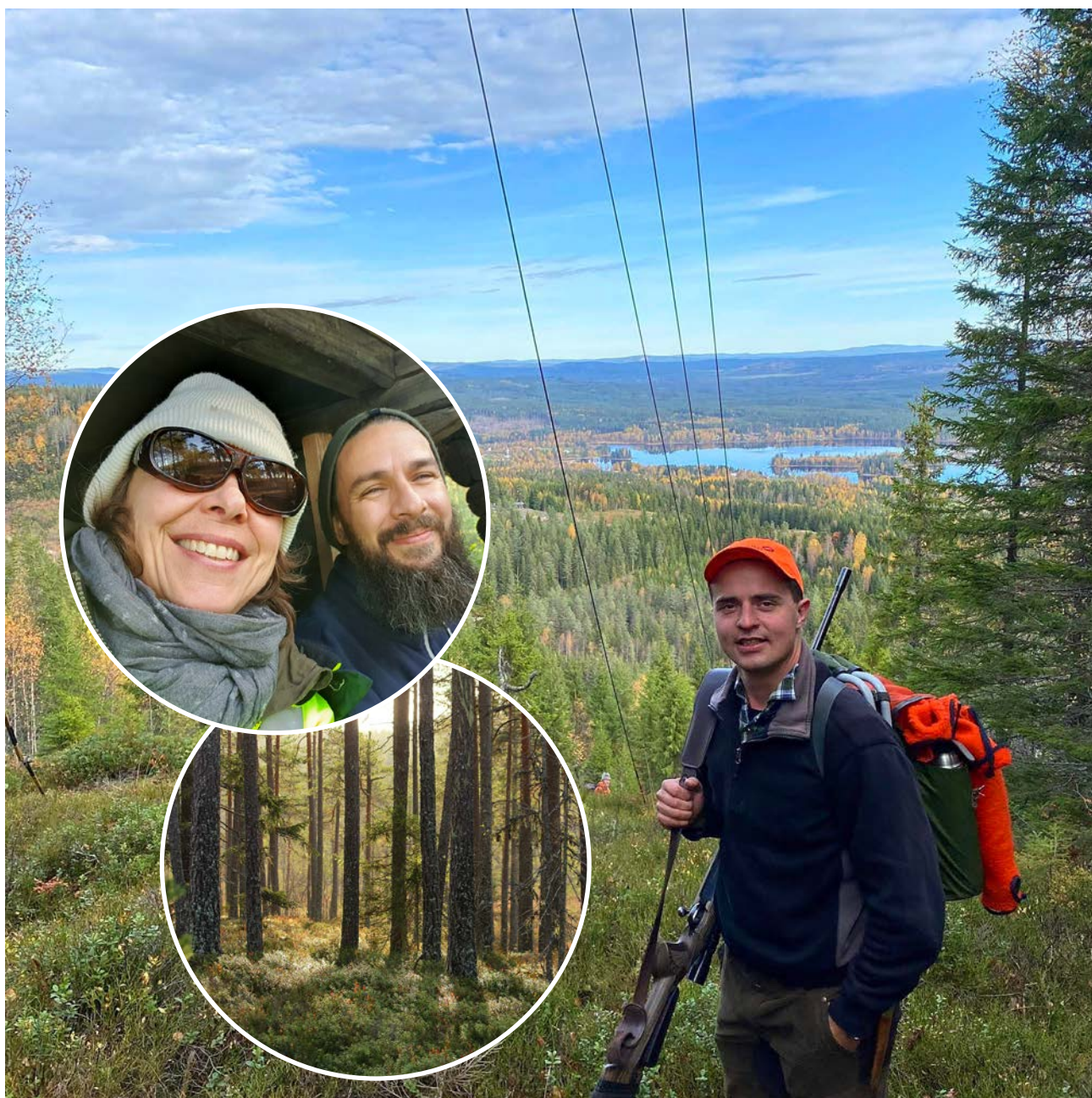
Vi träffas direkt efter skolan på onsdagarna på Prostgården i Torsby, ca kl.14-15.30. Vi börjar alltid med fika, sen ägnar vi oss åt livsfrågor på olika sätt, det kan vara olika övningar, läsa, diskutera, måla, studiebesök, gäster, musik, bakning samt läger mm. Vi lyssnar gärna in deltagarnas önskemål.

Ledare: Drew Baldwin och Karin Jansson.

Start: Onsdag 2/9 kl.14 på Prostgården.

Föräldramöte samma onsdag 2/9 kl.18.30 på Prostgården.

Jägar-konfa

Jägar-konfa är en spännande kombination av konfirmation och kursen för jägarexamen! Det är en utveckling av Wildlife-temat och vi kommer lära oss om djur och natur med hjälp av Mattias Strandberg, erfaren jägare.

Vi bjuder på kurspaketet till de konfirmander som deltar och fullföljer upplägget, så det är kostnadsfritt för er. Kyrkogången är inkluderad då vi möts var tredje söndag i Vitsands kyrka kl. 15-18. Därutöver kommer vi att vara med ute i skogen, lära oss om viltvård samt öva skytte på tider som vi gör upp tillsammans. Mentorer i olika jaktlag finns.

Ledare för gruppen blir präst-Karin tel. 070-280 71 94 och ledar-Leo.

VIKTIG första träff för konfirmander och föräldrar är i Vitsands kyrka söndagen 6/9 kl.15- ca.17.30 med inskrivningstjänst och informationsmöte vid kyrkkaffet. Varmt välkomna till ett nytt äventyr! *Karin, Leo och Mattias*

Sommar- HÄNG

för ungdomar
på Prostgården i sommar!

Vecka 29 - 33

Tisdagar 13.00 - 20.00 - Torsdagar 15.00 - 20.00

Vill du göra nåt kul i sommar?
Kom och häng med kompisar och oss!
Vi står för mat och fika.

Tisdagar: Aktiviteter, utflykter skapande, spel, utomhuslek, livets frågor mm.

Torsdagar: Som vanligt "öppet hus", dvs skoj, slapp, spel, häng, käk mm.

Leo, tel: 070-148 55 23, mail: leonard.lind@svenskakyrkan.se

Anna, tel: 070-250 37 63, Frida, tel: 072-216 69 68

Utflykt

Häng

Trygga
vuxna

Livsfrågor

Gratis

Mat & fika

Drogfritt

Drop-in

Emigration och lyrik

Text och foto: Kristin Lissel

En gång i tiden var Östmark större än Karlstad, en helt ofattbar tanke idag, när man kör igenom den lilla slumrande orten med sin vackra 1700-talskyrka i tjärat trä som skiftar mellan svart och brunt.

Östmark var dock alltid en fattig bygd och drabbades därför hårt under nödåren i slutet av 1800-talet, vilket också innebär att många tvingades lämna allt de ägde, allt de kände, i hopp om ett bättre liv i Amerika.

Något som ger en ledtråd om detta är skylten ”Emigration och historia” som står vid infarten till församlingshemmet. Det är också i denna byggnad man finner muséet med samma namn, som drivs av en ideell förening. Nyligen öppnade man upp för en ny utställning om Finnskogen och dess historia.

I samband med detta hade även Maja Heurling och Ola Sandström bjudits in att framföra konserten *Irrbloss*, med tonsatta texter av den svenska dikterskan Signe Aurell. Denna framfördes på kvällen i Östmarks kyrka den 14 mars.

Signes texter och utställningen på muséet länkas samman främst genom erfarenheten av livet i Amerika. Medan Signe var från Skåne och utvandrade något senare, i början av 1900-talet, så är det den universella upplevelsen av oviss-het, sorg, hemlängtan och hårt arbete i en helt ny miljö som binder henne samman med många östmarkingars öde – och tillika andra från hela Värmland och landet i stort.

Utställningen är uppsatt i montrar formade som stora granar: denna Finnskogens ursymbol. Här kan man läsa om ikoner som format området och bidragit till att dess arv bevarats och lever vidare än idag.

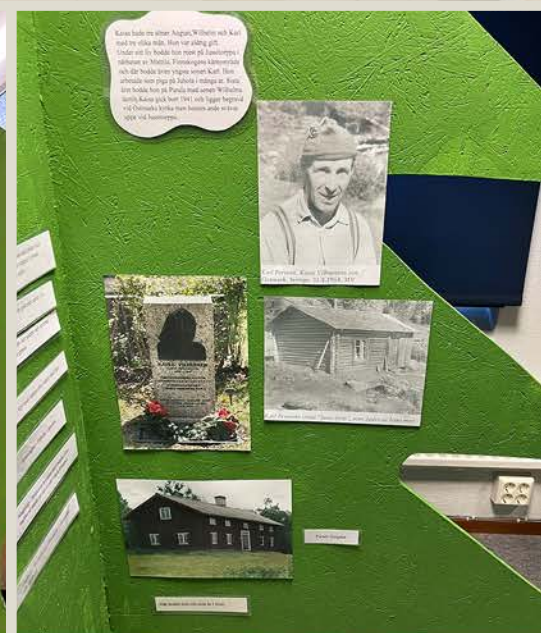
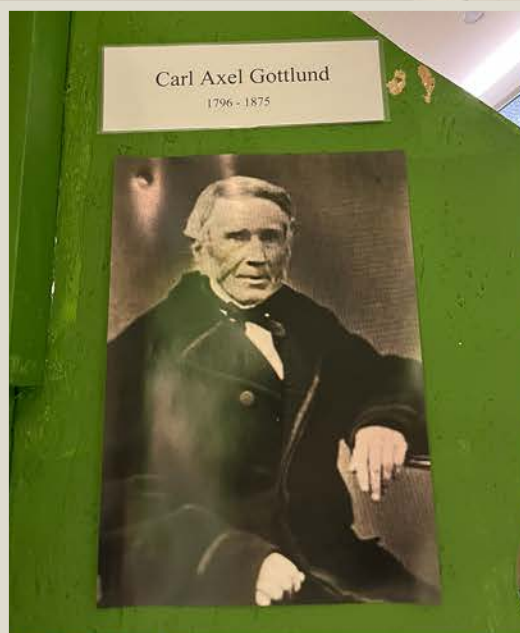
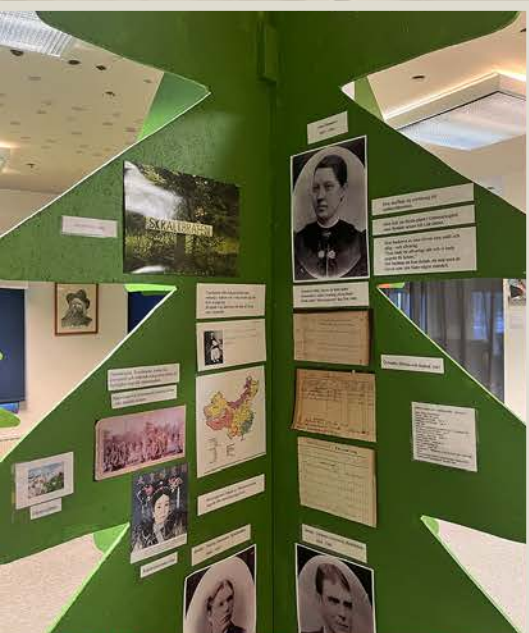
En sådan var Kaisa Vilhuinen, som kallats för Finnskogens sista sierska. Hon var väl bevandrad i örtmedicin och bodde större delen av sitt liv kring Jussitopparna vid Mattila. Hon föddes 1855 och blev 86 år gammal.

De sista åren av livet levde hon på Purala finngård tillsammans med sonen Karl.

Man kan även läsa om den finske predikanten Carl Axel Gottlund, som tack vare sina besök till området i början av 1800-talet bidragit till att många av svedjefinnarnas finska släktnamn finns nedskrivna i de då helt svenskspråkiga kyrkböckerna. Det finns också en monter om de många skolor som funnits i området, hur och varför de byggdes, skollärarinnan Anna Johansson, som under en missionsresa till Kina där stenades till döds, samt mer nutida historia från åren under andra världskriget.

Konserten inleddes med en betraktelse som Roger Ericsson höll om hur livet såg ut i Östmark och kringliggande byar i slutet av 1800-talet innan han hälsade sångduon välkommen. De varvade sina låtar, som de tonsatt själva, med att berätta historien kring de olika låtarna och Signes liv som sömmerska och tvätterska. Det blev en stämningsfull afton, med gripande texter från en stundom upprörd, stundom hjärtebruten dikterska, vars poesi aldrig publicerades i hennes samtid och endast upptäcktes av en slump tack vare en doktorands forskning där han såg en liten fotnot som löd ”Någon borde skriva om Signe Aurell.”

Ola Sandström och Maja Heurling lyfter fram inte bara Signes öde, men tillika alla som kan identifiera sig med hennes livssituation, på ett gripande sätt, framför Östmark kyrkas altartavla. Kompade endast av sina akustiska gitarrer flödar tonerna ut i bänkraderna i den gamla träkyrkan, där mången amerikafarare en gång även de suttit och lyssnat till en predikants förkunnande.

Kyrkogårdsvandring i Lekvattnet

Torsdag 9 juli kl. 18.00
med Anders Mattsson och präst-Karin.

Kyrkvisning och kyrkogårdsvandring i Östmark

Onsdag 15 juli kl. 18.00
med Roger Ericson. Start inne i kyrkan.

Kyrkogårdsvandring i Vitsand

Tisdag 4 augusti kl. 18.00
med Roland Nilsson och präst-Karin.

Kyrkogårdsvandring i Fryksände

Torsdag 6 augusti kl. 18.00
med Håkan Larsson, Lars Wikström och
präst-Karin. Start vid församlingshemmet.

Torsdag 13 augusti kl. 18.00
med Håkan Larsson, Lars Wikström och
präst-Karin. Start vid församlingshemmet.

Nationaldagen

GOSPEL-KONSERT

med Gospelkören

under ledning av
Anders "Halle" Halvarsson
och Jannike Karlsson

Lördagen den 6 juni kl. 18.00
Fryksände kyrka

Varmt välkomna!

Musik i sommarkväll

HALLE & JANNIKE

Från gospel till Elvis

Präst: Anna-Greta O Berggren

Fredag 7 augusti kl. 19.00
Vitsands kyrka

Lunchmusik

Fryksände kyrka
kl. 12.00

Onsdag 8 juli
Sång Sofia Welenstrand
Piano Halle Halvarsson

Onsdag 15 juli
Pia Andersson,
Johan Haglund & Halle Halvarsson

Onsdag 22 juli
Sång Staffan Larsson
Piano Halle Halvarsson

Onsdag 29 juli
Halle Halvarsson

I folkton
med kulerskorna från Orsa

Söndagen den 16 augusti

Kl. 11.00 Fryksände kyrka
Musikmässa
Präst: Karin Jansson.

Kl. 15.00 Lekvattnets kyrka
Musikgudstjänst
Präst: Karin Jansson. Kyrkkaffe.

Sommarmusik

i Fryksände pastorat

JUNI

Lördag 6 juni
Fryksände kyrka kl. 19.00

GOSPELKONSERT
Johan Bonander, Halle Halvarsson

Fredag 19 juni
Fryksände kyrka kl. 22.00

MUSIK I MIDSOMMARKVÄLL
Konsert med Katharina Hieke
Präst: Anna-Greta O Berggren

Söndag 21 juni
Lekvattnets kyrka kl. 18.00

SOMMARKVÄLLSKONSERT
Charlotta och Johan Birgersson
Präst: Anna-Greta O Berggren

Lördag 27 juni
Fryksände kyrka kl. 18.00

ORGELKONSERT
med Urban Karlsson. Präst: Johan Bonander

JULI

Onsdag 1 juli
Östmarks kyrka kl. 19.00

KONSERT Nostalgi i toner
Raymond Björling, Adorena Thörn,
Bengt Åslund. Präst Johan Bonander

Onsdag 8 juli
Fryksände kyrka kl. 12.00

LUNCHMUSIK
Sång Sofia Welenstrand,
piano Halle Halvarsson

Söndag 12 juli
Vitsands kyrka kl. 15.00

MUSIKGUDSTJÄNST
med Thomas och Chantal Kågström,
Karin Jansson, Halle Halvarsson

Onsdag 15 juli
Fryksände kyrka kl. 12.00

LUNCHMUSIK Pia Andersson,
Johan Haglund och Halle Halvarsson

Torsdag 16 juli
Vitsands kyrka kl. 19.00

DIKT & TON Öppen scen
Karin Jansson, Halle Halvarsson

Sönd. 19 juli
Fryksände kyrka kl. 11.00

MUSIKMÄSSA
Drew Baldwin, Halle Halvarsson
Fryksände spelmanslag med gäster

Onsdag 22 juli
Fryksände kyrka kl. 12.00

LUNCHMUSIK
Sång Staffan Larsson,
piano Halle Halvarsson

Torsdag 23 juli
Lekvattnets kyrka kl. 19.00

DIKT & TON Öppen scen
Karin Jansson, Halle Halvarsson

Söndag 26 juli
Lekvattnets kyrka kl. 14.00

FRILUFTSGUDSTJÄNST

på Karmenkynna. Jan Lekemark sjunger egna tonsättningar. Präst: Karin Jansson
Kantor: Frida Clewemar. Serveringen är öppen under dagen

Tisdag 28 juli
Fryksände kyrka kl. 19.00

FLÖJTMUSIK I SOMMARKVÄLL
med flöjtensemblen Flautando
Drew Baldwin, Frida Clewemar

Onsdag 29 juli
Fryksände kyrka kl. 12.00

LUNCHMUSIK
Halle Halvarsson

AUGUSTI

Onsdag 5 augusti
Fryksände kyrka kl. 19.00

MUSIK I SOMMARKVÄLL
Sommarens, kärlekens och havets friska vind. Sång och musik med Anna Tunström, Fredrik Helgesson och Ylva Holmstrand. Präst: Karin Jansson

Fredag 7 augusti
Vitsands kyrka kl. 19.00

MUSIK I SOMMARKVÄLL
Med Halle & Jannike. Från gospel till Elvis
Präst: Anna-Greta O Berggren

Onsdag 12 augusti
Fryksände kyrka kl. 19.00

MUSIK I SOMMARKVÄLL
med Ragnhild Pettersson, organist
i Sunne pastorat. Präst: Drew Baldwin

Söndag 16 augusti
Fryksände kyrka kl. 11.00

MUSIKMÄSSA i folkton
Sånggruppen Kulerskorna från Orsa
Karin Jansson, Frida Clewemar

Söndag 16 augusti
Lekvattnets kyrka kl. 15.00

MUSIKGUDSTJÄNST i folkton
Sånggruppen Kulerskorna från Orsa
Karin Jansson, Frida Clewemar

Torsdag 20 augusti
Gräsberget kl. 19.00

LYRIK & MUSIK på Gräsberget
Drew Baldwin, Frida Clewemar,
Kristin Lissel

[Fritt inträde till alla evenemang](#)

Foto: Anna-Karin Jönsson

Matjespaj med färskpotatis

Paj är utmärkt både till vardag, fest, buffé och picknick. En utmärkt rätt som kan avnjutas både varm och kall. Testa att laga denna paj i sommar!

INGREDIENSER

100 g smör
100 g keso
3 ½ dl vetemjöl
1 gul lök
1 röd lök
6 kokta färskpotatis
Smör till stekning
2 msk dill
2 msk gräslök
100 g konserverad matjessill
2 ägg
2 dl gräddfil
1 dl riven ost

Gör så här:

Blanda samman smör, keso och mjöl till en smidig deg. Låt vila i kyl 30 minuter. Tryck ut degen i en pajform och nagga kanterna. Förgrädda i ugn 200 grader i ca.10 minuter. Skiva den gula och röda löken och stek den lätt. Skiva potatisen i tunna skivor. Låt sillen rinna av och skär i mindre bitar. Fördela lök, potatis och sill i pajskalet, klipp över dill. Vispa samman ägg, gräddfil, hackad gräslök och ost, håll det över fyllningen.

Grädda pajen i ugnen på 200 grader i ca 20-25 minuter. Servera gärna med lite extra gräddfil, rödlök och gräslök vid sidan av pajen.

Rabarberglass med Crunch

Härligt och somrigt recept på rabarberglass som inte kräver en glassmaskin!

INGREDIENSER 4 port.

300 g rabarber
0,5 dl strösocker
1 msk vatten
0,5 tsk vaniljsocker
5 dl vispgrädd
1 burk kondenserad mjölk

Gör så här:

Ansa och skär rabarbern i bitar. Lägg rabarber, socker, vaniljsocker och vatten i en kastrull. Koka upp och låt sjuda tills rabarbern är mjuk. Mixa sedan till en slät kompott. Häll upp i en skål och låt svalna. Vispa grädden fluffigt. Rör ner den kondenserade mjölken och rör om ordentligt. Häll gräddsmeten i en form. Tillsätt

rabarberkompotten och dra med en gaffel så att det blandas lätt. Avsluta med att strö över kardemummacrunch. Täck formen med plastfolie och låt stå i frysen tills glassen är genomfrostad minst 3 timmar.

KARDEMUMMACRUNCH

1 dl havregryn
50 g smör
0,5 dl socker
1 tsk mald kardemumma

Lägg alla ingredienser i en stekpanna. Blanda ihop och rosta på medelvärme tills crunchet får en gyllenbrun färg. Lägg upp på en tallrik och låt svalna.

Lycka till med recepten och jag önskar er en fin sommar!

Anna-Karin

Sommarens gudstjänster

FRYKSÄNDE

Sönd. 31 maj kl. 11.00

GUDSTJÄNST med små & stora
Johan Bonander, Frida Clewemar,
Halle Halvarsson, Karin Jansson,
Anna-Greta O Berggren

kl. 12.00 SOMMARFEST i kyrkparken

Onsd. 3 juni kl. 08.15

MORGONMÄSSA i Siris kapell
Johan Bonander, Halle Halvarsson

Lörd. 6 juni kl. 18.00

GOSPELKONSERT
Johan Bonander, Halle Halvarsson

Sönd. 7 juni kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Johan Bonander, Halle Halvarsson
Karin Lövestam Öberg

Sönd. 14 juni kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Anna-Greta O Berggren, Urban Karlsson

Fred. 19 juni kl. 22.00

MUSIK I MIDSOMMARKVÄLL
Konsert med Katharina Hieke
Präst: Anna-Greta O Berggren

Lörd. 20 juni kl. 11.00

EKUMENISK GUDSTJÄNST
på hembygdsgården Kollsberg
Stipendieutdelning. Predikan Johan
Bonander, Berit Palmqvist, Torsby Brass

Sönd. 21 juni kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Johan Bonander, Frida Clewemar

Lörd. 27 juni kl. 18.00

ORGELKONSERT med Urban Karlsson
Präst: Johan Bonander

Sönd. 28 juni kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Johan Bonander, Urban Karlsson

Sönd. 5 juli kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Johan Bonander, Halle Halvarsson

Onsd. 8 juli kl. 12.00

LUNCHMUSIK Sång Sofia Welenstrand,
piano Halle Halvarsson

Sönd. 12 juli kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Karin Jansson, Halle Halvarsson

Onsd. 15 juli kl. 12.00

LUNCHMUSIK Pia Andersson,
Johan Haglund och Halle Halvarsson

Sönd. 19 juli kl. 11.00

MUSIKMÄSSA
Drew Baldwin, Halle Halvarsson
Fryksände spelmannslag med gäster

Onsd. 22 juli kl. 12.00

LUNCHMUSIK Sång Staffan Larsson,
piano Halle Halvarsson

Sönd. 26 juli kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Karin Jansson, Frida Clewemar

Tisd. 28 juli kl. 19.00

FLÖJTMUSIK I SOMMARKVÄLL
med flöjtensemblen Flautando
Drew Baldwin, Frida Clewemar

Onsd. 29 juli kl. 12.00

LUNCHMUSIK Halle Halvarsson

Sönd. 2 augusti kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Anna-Greta O Berggren, Halle Halvarsson

Onsd. 5 augusti kl. 19.00

MUSIK I SOMMARKVÄLL
Sommarens, kärlekens och havets
friska vind. Sång och musik med
Anna Tunström, Fredrik Helgesson och
Ylva Holmstrand. Präst: Karin Jansson

Torsd. 6 augusti kl. 18.00

KYRKOGÅRDSVANDRING
Håkan Larsson, Lars Wikström,
Karin Jansson

Sönd. 9 augusti kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Anna-Greta O Berggren, Urban Karlsson

Onsd. 12 augusti kl. 19.00

MUSIK I SOMMARKVÄLL
med Ragnhild Pettersson, organist
i Sunne pastorat. Präst: Drew Baldwin

Torsd. 13 augusti kl. 18.00

KYRKOGÅRDSVANDRING
Håkan Larsson, Lars Wikström,
Karin Jansson

Sönd. 16 augusti kl. 11.00

MUSIKMÄSSA i folkton
Sånggruppen Kulerskorna från Orsa
Karin Jansson, Frida Clewemar

Torsd. 20 augusti kl. 19.00

LYRIK & MUSIK på Gräsberget
Drew Baldwin, Frida Clewemar,
Kristin Lissel

Sönd. 23 augusti kl. 11.00

HÖGMÄSSA med konfirmandjubileum
Drew Baldwin, Urban Karlsson

Sönd. 30 augusti kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Ingemar Hansson, Kjell-Arne Öman

LEKVATTNET

Sönd. 14 juni kl. 15.00

MÄSSA
Anna-Greta O Berggren, Urban Karlsson

Sönd. 21 juni kl. 18.00

SOMMARKVÄLLSKONSERT
Charlotta och Johan Birgersson
Präst: Anna-Greta O Berggren

Sönd. 5 juli kl. 15.00

MÄSSA
Johan Bonander, Halle Halvarsson

Torsd. 9 juli kl. 18.00

KYRKOGÅRDSVANDRING
Anders Mattsson, Karin Jansson

Torsd. 23 juli kl. 19.00

DIKT & TON Öppen scen
Karin Jansson, Halle Halvarsson

Sönd. 26 juli kl. 14.00 (OBS! tiden)

FRILUFTSGUDSTJÄNST
på Karmenkynna. Jan Lekemark sjunger
egna tonsättningar. Präst: Karin Jansson
Kantor: Frida Clewemar. Serveringen är
öppen under dagen

Sönd. 16 augusti kl. 15.00

MUSIKGUDSTJÄNST i folkton
Sånggruppen Kulerskorna från Orsa
Karin Jansson, Frida Clewemar

VITSAND

Lörd. 20 juni kl. 14.00 (OBS! tiden)

FRILUFTSGUDSTJÄNST
på Vitsands hembygdsgård
Johan Bonander, Frida Clewemar
Per-Thomas Eriksson fiol,
Ulf Adolfsson dragspel

Sönd. 12 juli kl. 15.00

MUSIKGUDSTJÄNST
med Thomas och Chantal Kågström
Karin Jansson, Halle Halvarsson

Torsd. 16 juli kl. 19.00

DIKT & TON Öppen scen
Karin Jansson, Halle Halvarsson

Sönd. 2 augusti kl. 15.00

MÄSSA
Anna-Greta O Berggren, Halle Halvarsson

Tisd. 4 augusti kl. 18.00

KYRKOGÅRDSVANDRING
Roland Nilsson, Karin Jansson

Fred. 7 augusti kl. 19.00

MUSIK I SOMMARKVÄLL
Med Halle & Jannike
Från gospel till Elvis.
Präst: Anna-Greta O Berggren

Sönd. 23 augusti kl. 15.00

HÖGMÄSSA med konfirmandjubileum
Anna-Greta O Berggren, Urban Karlsson

ÖSTMARK

Sönd. 7 juni kl. 11.00

MÄSSA med konfirmandjubileum
Johan Bonander, Halle Halvarsson

Sönd. 28 juni kl. 15.00

MÄSSA
Johan Bonander, Urban Karlsson

Onsd. 1 juli kl. 19.00

KONSERT Nostalgi i toner
Raymond Björling, Adorena Thörn,
Bengt Åslund. Präst: Johan Bonander

Onsd. 15 juli kl. 18.00

KYRKOGRÄDSVANDRING
med Roger Ericsson

Sönd. 19 juli kl. 18.00

MUSIKGUDSTJÄNST
Per-Thomas Eriksson och Stråklaget
Drew Baldwin, Halle Halvarsson

Onsd. 5 augusti kl. 18.00

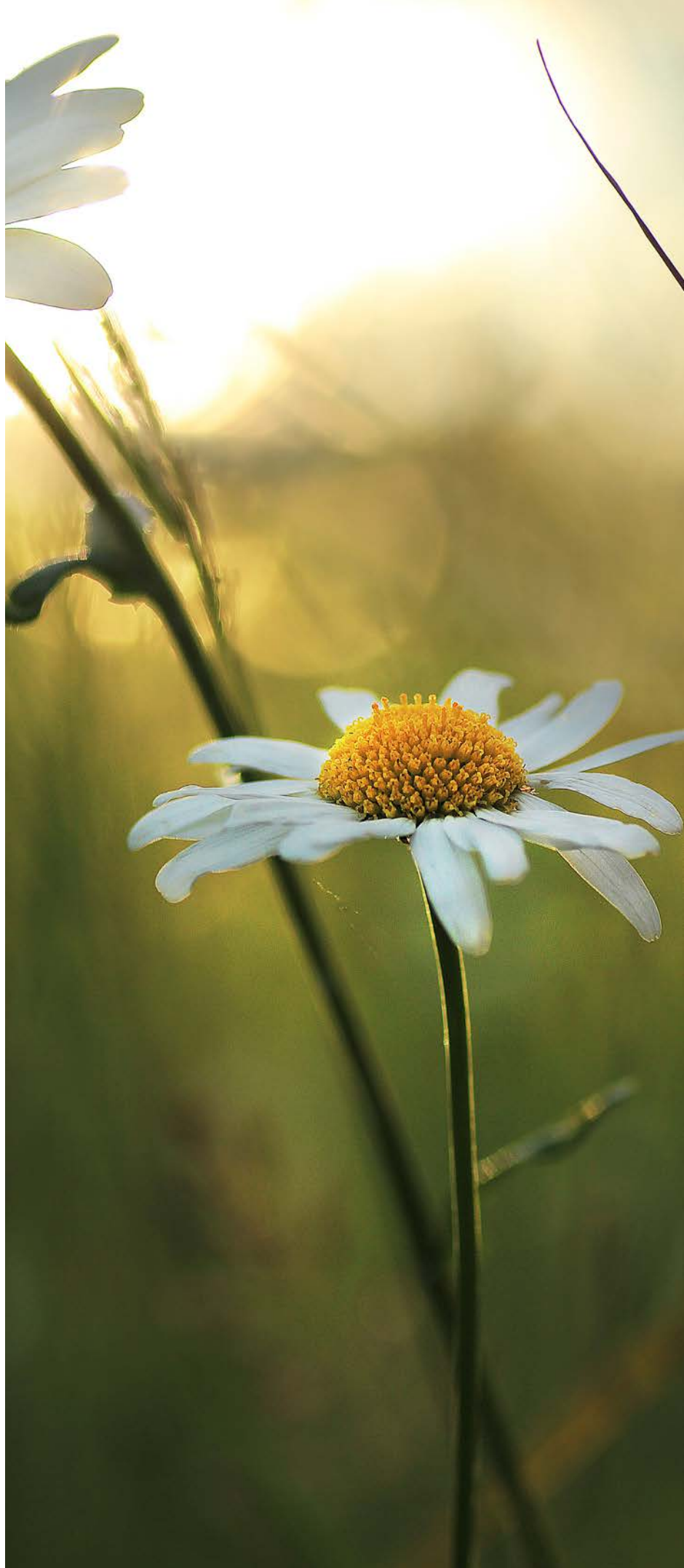
BERÄTTARCAFÉ
i Östmarks församlingshem
med Kjell-Åke i Myra
Kom och berätta din historia!
Präst: Anna-Greta O Berggren

Sönd. 9 augusti kl. 15.00

MÄSSA
Anna-Greta O Berggren, Urban Karlsson

Sönd. 30 augusti kl. 15.00

MÄSSA
Ingemar Hansson, Kjell-Arne Öman

Berättarcafé med Kjell-Åke i Myra

Kom och berätta din historia!

Onsdag 5 augusti kl. 18.00

Östmarks församlingshem

Präst: Anna-Greta Berggren

Servering

Söndag 31 maj kl. 11.00 Fryksände kyrka

Öppen scen
för alla åldrar, föränmälan
till Halle via SMS
070-280 74 26

Ponnyridning
Ansiktsmålning

Vi startar i kyrkan
med Gudstjänst med
SMÅ & stora kl. 11.00
sen fortsätter festen
i kyrkparken till 14.00

ALLT ÄR
GRATIS!

Vi bjuder på
Korv med bröd
Kaffe o saft

Besök av
brandkår, polis
och ambulans

Hoppborg
Glass
Femkamp mm

Ta gärna med en filt
att sitta på i gräset!

TACK alla ni som bidrog vid
fastefesten i Vitsand som gjorde
att vi samlade in 15700 kronor till
Acts fasteaktion "Från dina händer
till där det händer"

Orgel- konsert

med
Ragnhild Pettersson
Organist i Sunne pastorat
Musik av bl.a. Bach, Södersten
samt egna kompositioner
Präst: Drew Baldwin

Varmt välkomna!

FRYKSÄNDE KYRKA
Onsdag 12 augusti kl. 19.00

MIDSOMMAR VID LINDEN

Kvällskonsert

Lekvattnets kyrka
Söndagen den 21 juni kl. 18.00

Medverkande:
Charlotta och Johan Birgersson
sång, fiol och piano
Musiken präglas av (mid)sommar och kärlek. Från inbjudande solosånger
och finstämda duetter till medryckande låtar och folkliga klanger.

Andakt: Anna-Greta O Berggren

Orgel- konsert

med
organist

URBAN KARLSSON

1. Fantasia o fuga i g-moll BWV 542 J S Bach
2. Chiaccona i e-moll D Buxtehude BuxWV 160
3. Improvisation över Lutherpsalmen 373 med profana inslag
4. Vater unser im Himmelreich G Böhm
5. Passacaglia o fuga i c- moll BWV 582 J S Bach

FRYSÄNDE KYRKA
Lördagen den 27 juni kl. 18.00

En riktig blandning

MUSIK- GUDSTJÄNST

med Chantal & Thomas Kågström

Kyrkkaffe
Präst: Karin Jansson

Vitsands kyrka
Söndag 12 juli
kl. 15.00

Öppen
scen!

Dikt & Ton i Finnskogen

Vitsands kyrka
Torsd. 16 juli kl. 19.00

Lekvattnets kyrka
Torsd. 23 juli kl. 19.00

Kom och sjung och spela!
För medverkan/info, kontakta
Karin tel. 070-280 71 94
Karin Jansson & Halle Halvarsson

FÖRBANDE 302
RAGNAR SUNDQVISTS VÄNNER

Lyrik & musik

på Gräsberget

Torsdag 20 augusti kl. 19.00

Drew Baldwin, Frida Clewemar och Kristin Lissel
Medtag kaffekorg

Varmt välkomna!

Musik i midsommarkväll
DANSGLÄDJE OCH SKAPARKRAFT
 med Katharina Hieke

Midsommarafton 19 juni kl. 22.00
 Fryksände kyrka

Präst: Anna-Greta O Berggren

Midsommaraftens konsert tar avstamp i de glada danserna och lekarna på Kollsberg – du får lyssna på svensk folkmusik i tolkningar av Gunmar Idenstam och Hugo Alfvén. Efter en stund, när det börjar skymma, klingar magiska toner som leder tankarna till nattliga dimmor på Fryken, och till ömsom spegelblankt och ömsom förrädiskt vatten. I sista delen av konserten får vi känna ljuset i denna ljusaste av alla nätter. Med Maurice Durullés stortatade lovsång på Skaparanden leds vi genom ett otroligt mångfacetterat landskap med skimrande ljus och skaparkraft som samlas till en jublande avslutning.

Katharina Hieke som spelar är välkänd för Torsbypubliken sedan hon varit organist i Fryksände pastorat 2010-2018. Det är med stor glädje som hon åter spelar på den fantastiskt fina läktarorgeln som nyinvigdes efter ombyggnad 2018.

Katharina är diplomorganist, och som solist och ackompanjör är hon efterfrågad och har konserterat i konserthus, katedraller och kyrkor över hela Sverige samt utomlands t ex Österrike, Tyskland, Polen, Ungern m fl. För närvarande är hon anställd som kyrkomusiker i Lysviks församling. Hon är även verksam som körledare, pianist och orgelpedagog.

**NOSTALGI
 I TONER**

Raymond Björling • Bengt Åslund • Adorena

Östmarks kyrka
Onsdag 1 juli kl. 19.00

Raymond Björling är sonson till den världsberömda tenoren Jussi Björling och framför låtar av alla slag, däribland "Tonerna", "Stad", "Anthem", låtar av Elton John, Frank Sinatra och många andra. Adorena, som kallas Sveriges Barbara Streisand, framför låtar som Memory m.fl. samt några duetter med Raymond, bland annat den populära låten "The Prayer" som framförs av Andrea Bocelli och Celine Dion. De ackompanjeras av pianisten Bengt Åslund.

I den här föreställningen får vi också se och höra Adorenas helt unika buktaleri, där hon med hjälp av sina dockor gestaltar olika karaktärer.

Präst: Johan Bonander

**FLÖJTMUSIK
 I SOMMARKVÄLL**

Flöjtensembeln Flautando

Präst: Drew Baldwin

Tisdag 28 juli kl. 19.00
 Fryksände kyrka

Musik i sommarkväll

SOMMARENS, KÄRLEKENS
 OCH HAVETS FRISKA VIND

Sång och musik med
Anna Tunström
Fredrik Helgesson
Ylva Holmstrand

Präst: Karin Jansson

Onsdag 5 augusti
 kl. 19.00
 Fryksände kyrka

Döpta**FRYKSÄNDE**

- 7/2 Sture Nilsson
14/2 Vera Nordlund Ejdervall
28/2 Loui Olsson
28/2 Oskar Jansson
7/3 Karl Skoog
14/3 Maja Önnberg
21/3 Elton Bergström
11/4 Frans Karlsson

LRKVATTNET

- 7/3 Börje Oscarsson

VITSAND

- 18/4 Ella Stolpe Nordahl

ÖSTMARK

- 7/3 Vilda Maschel
28/3 Ludvig Eriksson

Avlidna**FRYKSÄNDE**

- 4/2 Christer Pehrson 76 år
13/2 Antti Naucleur 86 år
14/2 Gunnel Jonsson 93 år
21/2 Sven Olof "Ola" Marklars 93 år
23/2 Laila Fryklund 81 år
6/3 Ulla-Britt Karlsson 78 år
6/3 Elna Uggla 84 år
11/3 Nils Rattfält 81 år
13/3 Solfrid Gustafsson 83 år
18/3 Sven-Olof "Nenne" Sahlström 71 år
19/3 Lena Björnberg 53 år
23/3 Mats Jonsson 90 år
25/3 Edvin Forsberg 89 år
1/4 Dan Bergström 72 år
12/4 Allan Ericsson 96 år
12/4 Inge Ryen 78 år

VITSAND

- 19/2 Sture Andersson 84 år
30/3 Marianne Andersson 88 år

ÖSTMARK

- 25/2 Barbro Dicksson 93 år
3/3 Lars Erik Emilsson 74 år
25/3 Per Åke Sundelin 87 år

PASTORSEXPEDITION 0560-272 00

Besöksadress: Kyrkogatan 26

Postadress: Box 52, 685 22 Torsby

E-post: fryksande.pastorat@svenskakyrkan.se

Hemsida: www.svenskakyrkan.se/fryksande

Öppet: mån-tis 10-12, ons-tors 10-12, 13-15

KYRKOHERDE

Kontraktspastor, norra Värmlands kontrakt

Johan Bonander 272 01

Tjänstebostad, Östmarks prästgård 200 13

KOMMINISTRAR

Karin Jansson 272 02, 070-280 71 94

Anna-Greta Olsson Berggren 272 22

Drew Baldwin 275 30

FÖRSAMLINGSASSISTENTER

Anna Karlsson 272 18

Leonard Lind 272 20

DIAKONER

Eva Bonander, Sjukhuskyrkan 272 09

Karin Lövestam-Öberg, deltid Sjukhuskyrkan 272 08

MUSIKER

Urban Karlsson, organist 272 10

Anders Halle Halvarsson 272 12

Frida Clewemar 275 32

INFORMATÖR

Birgitta Åberg 272 04

KYRKOFÖRVALTNING

Elisabeth Johnsson, kanslichef 272 14

Marie Nilsson, ekonomiassistent 272 03

KYRKOGRÄDSFÖRVALTNING

Lars Wikström, kyrkogårdschef 272 07

Lars Olsson, vice kyrkogårdschef 272 25

Fryksände, Lars Wikström 272 07

Lekvattnet, Lars Olsson 272 25

Vitsand, Roland Nilsson 272 23

Östmark, Stig Norman 272 24

KYRKVAKTMÄSTARE

Lisbeth Kanth 272 13

Jörgen Klockars 272 19

Staffan Larsson 275 31

FRYKSÄNDE FÖRSAMLINGSHEM

Anna-Lena Yderstig, kyrkoskrivare 272 28

Anna-Karin Jönsson, diakoniassistent 272 15

Annamaj Carlsson, lokalvårdare 272 26

Marita Bergström, administratör/lokalvårdare 272 27

BLOMSTERFONDER

Fryksände, pastorsexpeditionen 272 00

eller via hemsidan www.svenskakyrkan.se/fryksande

Lekvattnet, Anders Nilsson 070-670 97 20

Vitsand, pastorsexpeditionen 272 00

Östmark, Maj-Lis Haglund 210 09

KYRKORÅDETS ORDFÖRANDE

Fryksände pastorat, Roger Ericsson 070-693 62 68

FÖRSAMLINGSRÅDENS ORDFÖRANDE

Fryksände, Cath Jonsson Granlund 070-357 03 17

Lekvattnet, Inga-Britt Keck Karlsson 079-040 98 29

Vitsand, Thore Jonsson 070-511 84 38

Östmark, Ingela Högfeldt 070-520 38 87